

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 17/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan lakkauttamista ja valitusten siirtämistä hallintotuomioistuimiin koskevaksi lainsäädännöksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 24 päivänä syyskuuta 2013 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan lakkauttamista ja valitusten siirtämistä hallintotuomioistuimiin koskevaksi lainsäädännöksi (HE 121/2013 vp).

Lausunnot

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta ja lakivaliokunta ovat antaneet asiasta lausuntonsa (PeVL 39/2013 vp) ja (LaVL 18/2013 vp), jotka on otettu tämän mietinnön liitteiksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Jarno Virta ja ylitarkastaja Rami Sampalahti, maa- ja metsätalousministeriö

- lainsäädäntösihteeri Eeva Attila, oikeusministeriö
- valituslautakunnan puheenjohtaja Esa Bomström, Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta
- kalatalouspäällikkö Jukka Muhonen, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)
- julkisten hallintotehtävien päällikkö Sauli Härkönen, Suomen riistakeskus
- lakimies Jenny Fredrikson, Kalatalouden Keskusliitto
- järjestötiedottaja Kai Tikkinen, Suomen Metsäjäliitto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Hämeenlinnan hallinto-oikeus
- Maaseutuvirasto MAVI
- Metsähallitus
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että maaseutuelinkeinojen valituslautakunta lakkautetaan ja sen toimivaltaan kuuluvat asiat siirretään yleisten alueel-

listen hallinto-oikeuksien toimivaltaan kuuluviksi.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden toimivaltaan keskitettäisiin muutoksenhaut maatilatalou-

den harjoittamiseen liittyvistä tuista samoin kuin muutoksenhaut maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain ja maatalouden rakennetuista annetun lain nojalla myönnettävistä tuista. Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen keskitettäisiin muutoksenhaut niistä tukiasioista, jotka koskevat porotaloutta ja luontaiselinkeinoja, sekä eräistä kolttalain nojalla ratkaistavista asioista. Ahvenanmaan hallintotuomioistuimien käsittelisi puolestaan kaikki Ahvenanmaan valtionviraston tekemistä maaseutuelinkeinotuista tehdyt muutoksenhaut.

Muutoksenhaut muista valituslautakunnan toimivaltaan kuuluvista asioista ohjattaisiin valituslautakunnan lakkauttamisen jälkeen alueel-

lisesti toimivaltaisiin hallinto-oikeuksiin. Hallinto-oikeuksissa käsitellään näihin asiaryhmiin rinnastuvia asioita jo voimassa olevan lainsäädännön mukaan.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan tehtäväksi eräitä oikaisuvaatimus- ja valituslupajärjestelmää koskevia muutoksia, jotka ovat tarpeen maaseutuelinkeinojen muutoksenhakujärjestelmän yhdenmukaistamiseksi ja selkiyttämiseksi.

Ehdotetun lain maaseutuelinkeinoasioiden muutoksenhaku-uudistuksen voimaanpanosta ehdotetaan tulevan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Muiden ehdotettujen lakien ehdotetaan tulevan voimaan 1 päivänä syyskuuta 2014.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Yleistä

Lakiehdotuksessa esitetään maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan lakkauttamista ja sen toimivaltaan kuuluvien asioiden siirtämistä yleisten alueellisten hallinto-oikeuksien toimivaltaan kuuluviksi. Valiokunta toteaa, että oikeudenhoidossa on ollut pitkään yleisenä tavoitteilana lainkäyttöasioiden keskittäminen erilaisista muutoksenhakuelimistä varsinaisiin tuomioistuimiin. Lakiehdotuksessa pyritään takaamaan valituslautakuntaan kertyneen erityisasiantuntemuksen jatkuvuus keskittämällä maatalouselinkeinoa koskevien valitusasioiden käsittely pääasiassa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen ja osittain Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen sekä Ahvenanmaan hallintotuomioistuimeen.

Valiokunta korostaa, että lautakunnassa on nykyään syvästi erityisasiantuntemusta, joka liittyy erityisesti maatalouselinkeinojen erityispiirteiden ja tukiasioiden tuntemukseen. Valiokunta pitää esitettyä maatalouselinkeinoja koskevien asioiden keskittämistä tarpeellisenä myös sen vuoksi, että näin voidaan käytännössä edistää valituslautakunnan ammattitaitoisen henkilöstön palvelussuhteen jatkuvuutta. Valituslautakunnan lakkauttamisella ei saa heiken-

tää oikeusturvaa. Samalla tulee varmistaa, etteivät valitusasioiden käsittelyajat uudistuksessa pitene.

Asioiden keskittäminen

Valiokunta toteaa, että hallintotuomioistuinten tasapainoisen kehittämisen näkökulmasta yleisenä lähtökohdana on oikeuspoliittisesti eri asiaryhmien hajauttaminen alueellisesti toimivaltaisiin hallinto-oikeuksiin. Tästä lähtökohdasta on esityksessä poikettu erityisistä syistä. Hallituksen esitykseen sisältyvä tiettyjen asiaryhmien keskittäminen perustuu erityisen asiantuntemuksen tarpeeseen. Valiokunta katsoo, että maataloustukia, maaseudun kehittämiseen myönnettäviä tukia sekä maatalouden rakennetukia koskevat asiat muodostavat kokonaisuuden, jonka osalta pääsäännöstä on tarkoituksenmukaista poiketa keskittämällä valitukset näissä asiaryhmissä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Keskittämistä puoltavat etenkin maatalouden sekä kansallisen ja EU-tason tukilainsäädännön erityispiirteet. Näiden asioiden hoitoon kuuluu myös se, että tukijärjestelmiä koskeissa asioissa voidaan joutua soveltamaan aikaisempia tukijärjestelmiä koskevia säännöksiä. Valiokunta katsoo, että nämä asiaryhmät edellyttävät ajallisesti moniulotteista erityisosaamista.

Valitusten keskittäminen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen edellä mainittujen asiaryhmien osalta mahdollistaa myös paremmin maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan nykyisen henkilöstön osittaisen siirtymisen hallinto-oikeuden palvelukseen ja siten heidän asiantuntemuksensa säilyttämisen. Valitusten keskittämistä tältä osin juuri Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen puoltaa hyvä kulkuyhteys Hämeenlinnan ja pääkaupunkiseudun välillä.

Valiokunta toteaa, että asian valmistelun ja käsittelyn yhteydessä on selvitetty myös kalastus- ja riista-asioiden keskittämistä yhteen hallinto-oikeuteen ehdotetun hajauttamisen sijaan. Lakivaliokunta on lausunnossaan kuitenkin todennut oikeudelliseen ratkaisutoimintaan ja tuomiovallan käyttöön kuuluvan olennaisena osana sen, että sovellettavaan aineelliseen lainsäädäntöön sisältyy sääntelyn kohteesta riippuen erilaisia erityispiirteitä. Hallinto-oikeustuomarin tehtäviin ja ammattiosaamiseen kuuluu eri asiaryhmiä koskevan lainsäädännön ja oikeuskäytännön selvittäminen. Lisäksi yleisenä perustuslakiin perustuvana lähtökohtana on hallintotuomioistuinten yleinen toimivalta.

Riista-asioiden käsittely

Hallituksen esityksessä on pyritty löytämään tasapainoinen ratkaisu yhtäältä tuomioistuinlaitoksen kehittämisen ja toisaalta tiettyjen asiaryhmien vaatiman erityisasiantuntemuksen kannalta. Erityisesti edellä mainittujen kalastus- ja metsästysasioiden käsittelyyn hallintotuomioistuimissa sisältyy erityispiirteitä, jotka tulee ottaa huomioon uudistuksen yhteydessä. Hallituksen esityksen mukaan esimerkiksi Suomen riistakeskuksen tekemistä päätöksistä tehdyt valitukset ohjautuisivat jatkossa kaikkiin hallinto-oikeuksiin. Vaikka muutoksenhakuja Suomen riistakeskuksen tekemistä päätöksistä (noin 4 000 vuodessa) on ollut vähän (10—33 viime vuosina), ne ovat olleet pääasiassa luonteeltaan vaativia luonto- ja lintudirektiivien poikkeuserusteiden sekä hyvinkin tulkinnanvaraisten hirvieläinten metsästystä koskevien säännösten tulkintoja. Valiokunta huomauttaa, että maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan ratkaisut ovat

olleet varsin yhdenmukaisia ja lautakunnalla on ollut ajan kuluessa kehittynyttä erityisasiantuntemusta usein hyvinkin tulkinnanvaraisissa metsästysasioissa. Vuosikymmenten saatossa kehittyneen johdonmukaisen tulkintalinjan pitää pysyä jatkossakin johdonmukaisena esimerkiksi metsästyslain (615/1993) 8 §:n alueen hirvenmetsästystä koskevista asioista, joissa Suomen riistakeskus tekee vuositasolla noin 1 000 päätöstä.

Valiokunta painottaa sitä, että kalastus- ja riista-asioiden käsittelyyn liittyy erityispiirteitä, joiden vuoksi hallinto-oikeuksille on taattava riittävästi resursseja henkilökunnan kouluttamiseen näiden uusien asioiden käsittelyyn ja ratkaisemiseen. Valiokunta toteaa, että valituslautakunta on ratkaissut metsästysasioista tehdyt valitukset yleensä suhteellisen nopeasti. Hallituksen esityksen mukaan alueellisten hallinto-oikeuksien keskimääräinen asioiden käsittelyaika oli 7,7 kuukautta vuonna 2012. Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta on sen sijaan kyennyt ratkaisemaan esimerkiksi hirvieläimen pyyntiluvista tehdyt valitukset 3—4 kuukaudessa, jolloin valituksen tehnyt on ehtinyt saada ratkaisun asiaan vielä kuluvan hirvenmetsästysajan puitteissa ja kyennyt toimimaan sen mahdollistamalla tavalla. Viitaten edellä todettuun valiokunta pitää riista-asioiden osalta täysin välttämättömänä, etteivät käsittelyajat pitene nykyisestä.

Oikaisuvaatimuksen käyttöalan laajentaminen ja valituslupa

Lakiehdotuksen lähtökohtana on laajentaa oikaisuvaatimuksen käyttöalaa ensi vaiheen oikeusturvakeinona. Valiokunta puoltaa oikaisuvaatimusjärjestelmän laajentamista hallituksen esityksen mukaisesti. Oikaisuvaatimusta edellytetäisiin käytettäväksi sellaisissa asioissa, joissa sillä voidaan saavuttaa lisäarvoa nopeuttamalla oikeusturvan saamista. Tällaisia ovat etenkin massa- ja rutiiniluonteiset asiat, joissa oikaisuvaatimuksella voidaan nopeasti korjata selvät päätöksenteon virheet. Myös sellaisissa asioissa, joissa on syntynyt vakiintunut ratkaisulinja, oikaisuvaatimuksen käyttö on perusteltua.

Sen sijaan oikaisuvaatimusta ei ehdoteta otettavaksi käyttöön kiireellisissä asioissa, joita ovat muun muassa turvaamistoimet ja hallintopakko. Koska oikaisuvaatimusmenettely todennäköisesti hidastaisi näissä asioissa pääsyä tuomioistuimeen, valiokunta pitää rajausta perusteltuna. Sama koskee sellaisia asioita, joissa on runsaasti asianosaisia, joiden intressit ja oikeudet voivat olla ristiriidassa keskenään. Valiokunta korostaa sitä, että oikaisuvaatimus ei luonteeltaan myöskään sovellu vaikeiden ja monimutkaisten oikeuskysymysten ratkaisemiseen.

Ehdotuksen mukaan muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttäisi valituslupan myöntämistä nykyistä useammissa asiaryhmissä. Etenkin tuen myöntämistä koskevat päätökset ja massaluonteiset päätökset kuuluisivat valituslupajärjestelmän piiriin. Näissä asioissa olisi toisaalta pakollinen oikaisuvaatimusjärjestelmä ennen muutoksenhakua hallinto-oikeuteen. Korkeimmalla hallinto-oikeudella on velvollisuus myöntää valituslupa, jos lupaedellytykset ovat olemassa. Valiokunta pitää tärkeänä, että oikeudellisesti ongelmalliset tuen myöntämiseen liittyvät kysymykset voidaan saattaa korkeimman hallinto-oikeuden arvioitavaksi.

Oikeusturvan kannalta tavallista vaativampia asiaryhmiä ovat etenkin takaisinperintää, maksatuksen keskeyttämistä ja hallintopakkoa koskevat asiat. Näissä asiaryhmissä muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen ei ehdotuksen mukaan edellyttäisi valituslupaa. Valiokunta pitää tätä linjausta oikeusturvan kannalta perusteltuna. Valiokunta katsoo lakivaliokunnan lausuntoon viitaten, että ehdotuksen mukaiset muutoksenhakujärjestelyt voidaan arvioida kokonaisuutena asianmukaisiksi ja riittäviksi, jotta ehdotetuissa asiaryhmissä voidaan ottaa käyttöön valituslupajärjestelmä.

Porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain (987/2011) 14 §:ssä viitataan nykyisin muun muassa muutoksenhaun osalta valtioneuvoston lakivaliokunnan (688/2001) säännöksiin. Hallituksen esitystä valmisteltaessa pidettiin tarkoituksenmukaisena esittää lakiin sisällytettäväksi oma säännös muutoksenhausta. Lisätäväksi esitettävässä 14 a §:ssä säädettäisiin oi-

kaisuvaatimuksesta ELY-keskuksen ja Maaseutuviraston päätöksistä sekä oikaisuvaatimuksen johdosta annettavasta päätöksestä valittamisesta.

Esitetyn 14 a §:n 1 momentin mukaan lain 5 §:n mukaisesta valtioneuvoston sekä maa- ja metsätalousministeriön päätöksestä ei saisi vaatia oikaisua eikä näistä päätöksistä saisi valittaa. Lain 5 §:n mukaiset päätökset koskevat korvauksen maksamisen edellytyksenä olevan tuhon toteamista. Tässä pykälässä säädetään ensinnäkin porotaloutta kohdanneen tuhon laajuutta selvittävän tutkimuslaitoksen valinnasta. Lisäksi 5 §:n 4 momentissa säädetään valtioneuvoston päätöksestä, jolla todetaan olosuhteiden muuttuminen korvaukseen oikeuttavaksi tuhoksi. Tämä valtioneuvoston päätös on edellytyksenä erillisten, elinkeinonharjoittajien tekemien korvaushakemusten käsittelylle. Perustuslakivaliokunta katsoo lausunnossaan valtioneuvoston päätöstä koskevan valituskiellon osalta, että se ei ole suoranaisesti ongelmallinen perustuslain 21 §:n 1 momentin näkökulmasta, mutta viranomaistoiminnan asianmukaisuuden varmistamiseksi valituskiellon poistamista tältä osin olisi syytä vakavasti harkita.

Valiokunta katsoo, että valtioneuvoston edellä mainittua päätöstä koskeva valituskielto on tarpeellinen kyseisen lain mukaisen korvausjärjestelmän toiminnalle ja tuhojen nopealle korvaamiselle poroelinkeinojen harjoittajille. On tärkeää saada lain mukainen korvausmenettely käyntiin mahdollisimman nopeasti tuhon tapahtuttua. Laissa säädetty korvaus on pitkälti harkinnanvarainen, ja korvausten myöntäminen riippuu lain 4 §:n 2 momentin mukaan käytettävissä olevista määrärahoista. Vaikka valtioneuvoston päätös perustuu tapahtuneesta tuhosta tehtyyn tutkimuslaitoksen selvitykseen, on valtioneuvostolla merkittävästi harkintavaltaa sen suhteen, miltä osin tuhot tulevat korvattaviksi. Mikäli valtioneuvoston päätöksestä voisi valittaa, korvaushakua ei voitaisi avata miltään osin, koska hallinnolla on oltava käsitys korvausten maksamiseen tarvittavien varojen määrästä ja siitä, mihin vahinkojen omavastuuraja asetetaan. Korvausten viivästyminen valtioneuvos-

ton päätöstä koskevien mahdollisten valitusten johdosta aiheuttaisi merkittävää haittaa porotalouden harjoittajille ja järjestelmän tarkoitukselle. Valiokunta katsoo edellä esitetyistä syistä, että porotaloutta kohdanneista vahingoista annetun lain 14 a §:ään voidaan sisällyttää valituskielto hallituksen esityksen mukaisesti.

Laki kasvinterveyden suojelemisesta

Viitaten lakivaliokunnan lausuntoon valiokunta toteaa, että hallituksen esityksen 23. lakiehdotuksen (laki kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain 34 ja 35 §:n muuttamisesta) suhde kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain muuhun sääntelyyn on eräiltä osin ristiriitainen. Tämä johtuu siitä, että kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain 11 §:n mukaisesti torjuntapäätöksiin haettaisiin oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta ja kyseisiä päätöksiä voidaan tehostaa uhkasakolla ja teettämishallalla. Toisaalta ehdotuksen mukaan uhkasakkoa ja teettämishallaa koskevista päätöksistä ei kuitenkaan haettaisiin oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta vaan valitettaisiin suoraan hallinto-oikeuteen. Mikäli myös 11 §:n mukaisesti päätöksiin haettaisiin muutosta ilman oikaisuvaatimusmenettelyä ja valituslupaa, muutoksenhakutiet eivät eriytyisi. Lisäksi lain 11 §:ssä tarkoitetuille velvoittaville päätöksille valitus suoraan hallinto-oikeuteen olisi muutoinkin tarkoituksenmukainen muutoksenhakutie.

Edellä mainitun kaltainen tilanne on myös hallituksen esityksen 8. lakiehdotuksessa hukkaamisen torjunnasta annetun lain muutoksenhaku-säännöksen osalta. Lakivaliokunnan mukaan lakiehdotuksen 22 §:n 1—3 momentteihin tulisi-kin lisätä viittaus kyseisen lain 6 §:ään. Lisäksi lakivaliokunnan lausunnon mukaan hallituksen esityksen 19. lakiehdotuksessa ELY-keskuksen mainitseminen riistavahinkolain 47 §:n 2 momentissa on tarpeetonta, koska ELY-keskuksille ei ole riistavahinkolaisissa säädetty tehtäviä, joissa se olisi ensiasteen päätöksentekoviranomainen. Valiokunta ehdottaa näiden edellä mainittujen tarkennusten tekemistä jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetyllä tavalla.

Voimaantulosäännös

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan laki maaseutuelinkeinojen muutoksenhaku-uudistuksen voimaantuloa (1. lakiehdotus) tulisi voimaan mahdollisimman pian ja muut hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset tulisivat voimaan 1.9.2014. Lakivaliokunnan lausunnon mukaan 1. lakiehdotuksen voimaantulo tulisi kuitenkin kytkeä samaan ajankohtaan kuin muiden lainsäädäntömuutosten voimaantulo, koska siinä säädettäisiin muun ohella maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan virkojen lakkaamisesta ja tarkoitus on, että lautakunta toimii normaalisti uuden järjestelmän voimaantuloon asti.

Valiokunta ehdottaa edellä todetun perusteella lain voimaantulon muuttamista siten, että lainsäädäntömuutokset tulisivat samanaikaisesti voimaan 1.9.2014 lukuun ottamatta lain 1 §:n 2 momentissa mainittuja porotalouden rakennetukilain ja porotaloutta kohdanneita vahinkoja koskevan lain muutossäädöksiä, joiden voimaantulosta säädettäisiin tämän momentin mukaan myöhemmin asetuksella. Nämä lait eivät ole vielä tulleet voimaan komission valtioneuvoston käsittelyä varten.

Lopuksi

Valiokunta toteaa, että maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan lakkauttamiseen liittyy myös maatalousasioiden ruotsinkielisten valitusten käsittely. Ruotsinkielisten valitusten osuus on ollut viime vuosina noin 10 prosenttia tai hieman sen alle. Hallituksen esityksessä (s. 26) todetaan, että Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lainkäyttöhenkilöstö täyttää kaksikielisen tuomioistuimen edellyttämät kelpoisuusvaatimukset ruotsin kielen osalta. Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa on järjestetty ruotsin kielen koulutusta ja sitä järjestetään myös jatkossa lainkäyttöhenkilöstölle ja asiakaspalvelussa toimiville. Esityksen mukaan ruotsinkielinen palvelu on tarkoitus myös turvata tilanteissa, joissa rekrytoidaan uutta henkilöstöä hallinto-oikeuteen. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on katsonut kykenevänsä käsittelemään ruotsinkieliset valitusasiat myös esitettyjen asioiden keskittämisen

jälkeen ongelmitta. Valiokunta korostaa ruotsinkielisten palvelujen turvaamista kattavasti uudistuksen yhteydessä.

Valiokunta pitää tärkeänä valituslautakunnan nykyisten virkamiesten siirtymistä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, jotta voidaan varmistaa ammattitaidon säilyminen valitusten käsittelyssä. Valiokunta korostaa myös sitä, että hallinto-oikeuksille on taattava riittävästi resursseja henkilökunnan kouluttamiseen myös metsästystä ja kalastusta koskevien asioiden osalta. Lisäksi on ehdottomasti huolehdittava siitä, että valituslautakunnassa säilyy lain voimaantuloon asti riittävästi ammattitaitoista henkilökuntaa, jotta ei synny tilannetta, jossa valituslautakunta viimeisinä kuukausinaan ruuhkautuu. Valiokunta edellyttää lisäksi, että maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan lakkauttamisen vaikutuksia muun muassa asioiden käsittelyaikoihin ja ruotsinkielisten valitusten käsittelyyn seurataan ja seurannan tuloksista toimitetaan maa- ja metsätalousvaliokunnalle selvitys 31.12.2016 mennessä. (*Valiokunnan lausumaehdotus*)

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Yksityiskohtaiset perustelut

8. Laki hukkakauran torjunnasta annetun lain 22 §:n muuttamisesta

22 §. Muutoksenhaku. Hukkakauran torjunnasta annetun lain 6 §:n mukaisiin torjuntapäätöksiin haettaisiin oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta ja kyseisiä päätöksiä voitaisiin tehostaa uhkasakolla ja teettämisuhalla. Toisaalta lakiehdotuksen mukaan uhkasakkoa ja teettämisuhkaa koskevista päätöksistä ei kuitenkaan haettaisi oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta vaan valitettaisiin suoraan hallinto-oikeuteen. Jos myös 11 §:n mukaisiin päätöksiin haettaisiin muutosta ilman oikaisuvaatimusmenettelyä ja valituslupaa, muutoksenhakutiet ei-

vät jatkossa eriytyisi. Valiokunnan arvion mukaan tässä yhteydessä ei ole tarkoituksenmukaista, että päävelvoitetta ja uhkaa koskeviin päätöksiin haetaan muutosta eri teitä. Hukkakauran torjunnasta annetun lain 6 §:ssä tarkoitettuja velvoittavista päätöksistä valitettaisiin suoraan hallinto-oikeuteen, joka olisi muutoinkin tarkoituksenmukainen muutoksenhakutie. Edellä todetun perusteella valiokunta ehdottaa esitystä täydennettäväksi siten, että 1—3 momentissa viitattaisiin myös lain 6 §:ään.

19. Laki riistavahinkolain 47 §:n muuttamisesta

47 §. Muutoksenhaku. Lakivaliokunnan lausunnon mukaan hallituksen esityksen 19. lakiehdotuksessa ELY-keskuksen mainitseminen riistavahinkolain 47 §:n 2 momentissa on tarpeeton, koska ELY-keskuksille ei ole riistavahinkolaissa säädetty tehtäviä, joissa se olisi ensiasenteen päätöksentekoviranomainen. Valiokunta ehdottaa ELY-keskusta koskevan maininnan poistamista 2 momentista. Tämän myötä momentissa käytetty ilmaisu "hallintopäätös", jolla pyrittiin tekemään ero ELY-keskuksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen ja sen muussa asiassa antamaan hallintopäätökseen, käy tarpeettomaksi. Valiokunta ehdottaa siten myös pykälän 2 momentissa sanan "hallintopäätös" korvaamista sanalla "päätös".

23. Laki kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain 34 ja 35 §:n muuttamisesta

34 §. Muutoksenhaku. Kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain 11 §:n mukaisiin torjuntapäätöksiin haettaisiin oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta ja kyseisiä päätöksiä voidaan tehostaa uhkasakolla ja teettämisuhalla. Toisaalta lakiehdotuksen mukaan uhkasakkoa ja teettämisuhkaa koskevista päätöksistä ei kuitenkaan haettaisi oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta vaan valitettaisiin suoraan hallinto-oikeuteen. Jos myös 11 §:n mukaisiin päätöksiin haettaisiin muutosta ilman oikaisuvaatimusmenettelyä ja valituslupaa, muutoksenhakutiet ei-

vät eriytyisi. Valiokunnan arvion mukaan ei ole tarkoituksenmukaista, että päävelvoitetta ja uhkaa koskeviin päätöksiin haettaisiin muutosta eritettä. Lisäksi lain 11 §:ssä tarkoitetuille velvoitettaville päätöksille valitus suoraan hallinto-oikeuteen olisi muutoinkin tarkoituksenmukaisin muutoksenhakutie. Edellä todetun perusteella valiokunta ehdottaa, että kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain 34 §:n 1 momentissa viitattaisiin myös lain 11 §:ään. Valiokunta ehdottaa lisäksi vastaavaa muutosta tehtäväksi pykälän 5 momenttiin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa,

että 1.—7., 9.—18., 20.—22. ja 24.—28. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 8., 19. ja 23. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan muutosehdotukset

8.

Laki

hukkakauran torjunnasta annetun lain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hukkakauran torjunnasta annetun lain (185/2002) 22 §, sellaisena kuin se on laissa 212/2010, seuraavasti:

22 §

Muutoksenhaku

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen muuhun kuin 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, jonka toimialueella asianomainen kunta tai, jos kyseessä on kuntayhtymä, kuntayhtymän kotipaikka sijaitsee.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettuun päätökseen, Elintarviketurvallisuusviraston päätökseen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan tai muu-

hun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettua päätöstä, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muuhun hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

19.

Laki**riistavahinkolain 47 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan riistavahinkolain (105/2009) 47 § seuraavasti:

47 §

Muutoksenhaku

(1 mom. kuten HE)
(*Poist.*) Suomen metsäkeskuksen, Maaseutu-
viraston ja Valtiokonttorin päätökseen saa vaa-

tia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta
siten kuin hallintolaissa säädetään.
(3—5 mom. kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

23.

Laki**kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain 34 ja 35 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (702/2003) 34 ja 35 § seuraavasti:

34 §

Muutoksenhaku

Edellä 11 §:ssä tai 6 luvussa tarkoitettuun
päätökseen sekä Elintarviketurvallisuusviraston
päätökseen perusteettoman edun palautuksesta
saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeu-
teen siten kuin hallintolainkäyttölaissa
(586/1996) säädetään.

(2—4 mom. kuten HE)

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka
koskee 11 §:ssä tai 6 luvussa tarkoitettua päätös-
tä *taikka* Elintarviketurvallisuusviraston päätös-

tä perusteettoman edun palautuksesta, saa hakea
muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oi-
keuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa sää-
detään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen
saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oi-
keus myöntää valitusluvan.

(6 mom. kuten HE)

35 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että maaseutue-

linkeinojen valituslautakunnan lakkaut-
tamisen vaikutuksia muun muassa
asioiden käsittelyaikoihin ja ruotsinkie-

*listen valitusten käsittelyyn seurataan
ja seurannan tuloksista toimitetaan*

*maa- ja metsätalousvaliokunnalle selvi-
tys 31.12.2016 mennessä.*

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jari Leppä /kesk	Anne Kalmari /kesk
vpj.	Lauri Heikkilä /ps	Timo V. Korhonen /kesk
jäs.	Thomas Blomqvist /r	Jari Myllykoski /vas
	Markku Eestilä /kok	Janne Sankelo /kok
	Satu Haapanen /vihr	Arto Satonen /kok
	Lasse Hautala /kesk	Katja Taimela /sd
	Reijo Hongisto /ps	vjäs. Raimo Piirainen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Jaakko Autio.